

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A Kiadóhivatalban átvéve:	
Egész évre	16 kor.
Hegyedévre	4 "
Helyben háshoz hozva:	
Egész évre	20 kor.
Hegyedévre	5 "
Vidékre postán szállítva:	
Egész évre	24 kor.
Hegyedévre	6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
kedd utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Apáca-utca 3.

A szerkesztőség kéréseket visszautasít
vagy megfontolásra nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 6 fillér.

Berchtold keleti politikája.

Magyarország és Ausztria néhány év óta ismét komoly tényezőkként szerepelnek a világpolitikában.

Eddig ahhoz volt szokva a világ, hogy a mit Berlin kimondott, ahhoz Budapest és Bécs hozzájárultak föltétlenül; de hogy Budapestnek és Bécsnek is lehessen valamelyes önálló terve, nézete vagy gondolata, arról szó sem esett. Mi csak a német politika hátvédje voltunk minden önálló igény nélkül. Nekünk nem volt más szerepünk a világ előtt, mint erősíteni a német politikát. Annyira német tartozéknak tekintettek bennünket, hogy egyidőben a világsajtó hiszékenyebb részét is bejárta egy kalandos hír: mintha a német császár egyik fia, Eitel Frigyes herceg a magyar és talán az osztrák trónra is aspirálna.

Mindez onnan származott, hogy tehetetlen külügyminiszterek, a morva Kálnoky és a lengyel Goluchovszky rettegtek minden komoly akciótól s beérték a másodrangú szereppel.

Nem így volt a magyar Andrássy idejében. Andrássy zseniálitása alig 12 évvel a königgrätzi vereség után tiszteletet parancsoló vezérszerepet tudott biz-

tosítani a Habsburgok két államának. A berlini kongresszuson két értékes tartományt szerzett vissza Szent István birodalmának egykori országaiból s ezt a hódítást le kellett nyelnie a világpolitikának. A kibékített magyar nemzet eleven ereje olyan súlyt tudott adni a magyar külügyminiszter finom diplomáciai tapintatának és férfias bátorságának, hogy el kellett ismerni a Keleten döntő tényezőül Budapest és Bécs akaratát.

Gyenge morva és lengyel kezekben ez a hatalom és tekintély elolvadt. Nem értettek hozzá, hogyan lehet két államot egységes és mégis mindkettőt figyelembe vevő szempontok szerint kifelé érvényre juttatni. A hagyományos osztrák begyepesedett bürokratikus sablon szerint kezelték a külpolitikát és vezették magukat más esze, a berlini ész által.

Aehrenthal tért vissza ismét az Andrássy által kijelölt útra. Érezte, hogy a Habsburgok két államának politikai érvényesülési tere a Keleten van s hogy nekünk a Balkánon kell fellépünk egész tekintélyünkkel. Kelet felé pedig a két állam első sorban a magyar szempontok érvényre juttatója juthat szerephez. A Habsburgok valamikor nyugaton keresték dicsőségüket — természetesen ez csak

Ausztria érdeke volt. Ennek az ideje lejárt, most következik a magyar érdekek előtérbe nyomulása.

Aehrenthal éles szemmel helyezte politikája legelső vonalába Magyarország szomszédságát a Balkánnal s a Balkánon lépett föl kezdeményező gyanánt. Ugyanezt folytatja Berchtold gróf is. Ő is a Balkánon kíván első sorban rendet teremteni s a Balkán békéje első sorban magyar, csak azután osztrák érdek. Mi vagyunk közel a tűzveszélyhez s ha oda lent a közös külügyminiszter tekintélye érvényesül, azt a balkáni népek a magyar állam határán keresztül érzik meg.

Föltétlenül örvendetes dolog tehát magyar szempontból, hogy Berchtold gróf, a ki magyar állampolgár is, a keleti politika terén öntudatos, kezdeményező, bátor lépéseket tesz. A Habsburgok két állama közül mi fekszünk a Kelet szomszédságában, bennünket érint, hogy a Balkán felé tekintélyünk tiszteletet parancsol-e, vagy gyengeségünk tárt kaput nyit minden nagyszerb vagy dákoromán hóhortnak. Andrássy és Aehrenthal nyomdokain halad Berchtold, mikor Kelet felé erős kezet mutat — csak azt óhajtuk, legyen ez a kéz az erő mellett minél magyarabb is.

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Hazug betűk.

Irtá: F. J.

Várnai Miklós, aki jeles tollú fiatal szociológus hírében állott, felháborodástól tüzelő cikket írt a lapjába azokról a «ripőkörökről», akik védtelen nőket szolgáltatók meg az utcán s a legszemtelenebb cinizmussal kisérőket ajánlják fel nekik. Várnai e cikkben felszólította a nőket, hogy hasonló inzulturn esetében vegyék bátran igénybe a rendőrség segítségét, mert másképp lehetetlen a társadalmat az aszfaltbetyárok salkájától megtisztítani.

A cikk élénk visszhangra talált a nők körében, Várnait másnap egész garmada levélben üdvözölték érélyes és bátor állásfoglalásáért. Az egyik levelet, amely Bartos Eveline aláírásával volt ellátva, ki is adták az újságban, jelölül a lázadó cikk nagy hatásának.

Várnai örült a sikernek s a szerkesztőségi íróasztal mellett büszke élvezettel olvasgatta a címére érkezett illatos válaszokat. Este nyolc óra volt s a szerkesztőség termei lassankint kiürültek.

— Nem jössz vacsorázni? — kérdezte Várnaitól a rendőri riporter.

— Nem... nem mehetek veled.

Pár perc múlva Várnai a fiókjába zárta a leveleket és halkán füttyörészve távozott.

Egybe est volt. Az égen tiszta fényben tündököltek a csillagok. Az utcasoron kelemes, laugyos szellők bujkáltak. Az első tavaszi nap! A járókelők, akik tegnap még föltűrt gallérral siettek otthonukba, meglátsították lépteiket és sóvár, remegő ajakkal szívták magukba a tavasz első gyöngye ívaalmát.

Várnai sem sietett. Lassu, ringó léptekkel sétált a ragyogóan megvilágított köruton és méla kedvvel nézte a kényelmesen továbbpölygő sokaságot. Pillantása nem kerülte el a szép asszonyokat sem. Egy-egy karcu nőalaknak hosszasan, epedőn utána nézett.

Éppen a megszokott vendéglőjébe akart belépni, amikor a szomszéd utcából egy feltűnően csinos arcú nő fordult ki a körutra.

Várnai megállott.

A nő éppen mellette haladt el s ő mélyen a szemé közé nézett. De szemének beszéde nem kapott választ. A nő, mintha néma bámulóját észre sem vette volna, folytatja útját.

Várnait bosszantotta ez a mellőzés.

És hirtelen elhatározással utána sietett.

Néhány perc múlva elérte, az oldalára került és megemelte a kalapját.

— Jó estét!

A nő lenéző pillantással nézte végig.

— Nem ismerem önt!

— Oh ezen könnyen lehetne segíteni...

— De kérem, hogyan lehet egy védtelen nőt így megtámadni?

— Ha elfogadja a kisérőmet nem lesz többé védtelen...

A nő mosolygott, de látszott rajta, hogy mosolyát elrejtteni igyekszik. Várnai azonban észrevette.

— Ön mosolyog? Ez a megbocsátás első biztató jele!

— Tulságos fontosságot tulajdonít nekik!

— Nem, nem! Ön megbocsát, ugy-e? Es nem haragszik...

— Ön képzelődik uram!

— Boldoggá tenné, ha egy parányi reményt nyujtana arra, hogy képzelődésemnek némi alapja van.

— Sajnálom, de igazán...

— Az a kor, amikor az emberek rideg egykedvűséggel sebeztek és kiozták egymást, régen letűnt. Ön nem lehet oly kegyetlen, hogy...

— Látja, miért erőszakoskodik? Ön uri embernek látszik. A viselkedése azonban...

— Az Istenért, ne folytassa! Szeretek gyönyörködni mindenben, a mi szép. Engedje meg tehát, hogy gyönyörködhessék Önben?

— Köszönöm, de ha szépnek tart, miben kételkednem kell, kissé távolabbról is gyönyörködhetnék bennem.

— De mikor a hangját is akarom hallani!

Ujdonság Nagyváradon! Régiségek!

Sternberg J. Bpest N.-Várad
Szt. László-téri hidnál.

Legolcsóbb bevásárlási forrás, régiségek, műtárgyak, perzsa szőnyegek, csillárok, arany és briliáns ékszerek, nászajándékok, vadászfegyverek, revolverek, sport és optikai cikkek. Vesszek és cserélek. — Gyűjtse meg amlatát vital hányar náll!

Politikai élet Biharban.

Beszámoló és népgyűlések.

A csendes nyári időszakot egyszerre hangos politikai élet fogja felváltani. A munkapárt minden kerületben serényen dolgozik és nagy gonddal készíti elő a képviselők beszámolóját. Ez alatt természetesen az ellenzék sem pihen és tiltakozó gyűléseket és népgyűléseket rendez.

Beszámoló.

A beszámoló sorozata ma veszi kezdetét. Ma egyszerre három helyen tartanak beszámolót a képviselők. Az első beszámoló Nagyszalontán lesz, ahol Tisza László fogja a kerület választóit tájékoztatni a politikai helyzetről. Tisza Kálmán több munkapárti képviselő fogja elkísérni utjára.

Nagy jelentőséget kölcsönöz a beszámolónak, hogy ott lesz Tisza István gróf a képviselőház elnöke is, a banket alkalmával szándékozik pohárköszöntő formájában nyilatkozni a politikai helyzetről. A szociálisták szintén készülnek és hír szerint, ha mással nem, de közbeszólásokkal fogják zavarni a beszámolót.

A másik beszámoló Berettyóújfaluban lesz. Itt Ertsey Péter dr fogja megtartani beszámolóját.

A képviselő elé lovas bandérium fog kivonulni a pályaudvarra, ahol diszes fogadtatás lesz. Innen a piacra vonul a menet és itt fogja megtartani a beszámolót Ertsey. Délben banket lesz.

A harmadik beszámoló Bélben lesz, ahol Telegdy József fog nyilatkozni a politikai helyzetről.

A hang az élet. Mit ér a szépség élet nélkül?
— Hahaha! Filozofus ön, vagy költő?
— Az ön oldalán költői ihlet száll meg; ha elutasít kesernyős filozofussá lesznek.
E pillanatban egy mellékutcahoz értek és a nő megállott.

— Itt mindenképp távoznia kell. Eppen elég volt.

Várnai családott arcot vágott.
— Hát csakugyan elküld? Szabad legalább remélnem, hogy újra látom? Egyébként Várnai Miklós vagyok...

— Ah!
— Ő meglepítettnek látszik. Talán...
— Igen, igen... a nevét ismerem...
En Bartos Eveline vagyok...

— Ah!
— Önt meglepi?
— Csakugyan, kissé furcsának találom ezt a véletlent, annyira, hogy azonnal követem cik kének a tanácsát. Rendőrl Rendőrl!
— Hallgasson! az a cikk csak afféle — izé — műtelháborodás volt.

— Ugy? Rendőrl Rendőrl! Ön tanácsolta, hogy az efféle aszfaltbetyároktól hogyan kell megszabadulni. Rendőrl...

Rendőrl nem jött, mert a rendőrl nem akkor szokott jönni, mikor szükség van rá. Várnai úr azóta ismét folytatja szociológiai irodalmi működését, adván jeles tanácsokat — másoknak, melyeket azonban ő maga bölcsen óvakodik követni.

A képviselőt itt is ünnepélyesen fogadják. Hatvan tagú lovasbandérium fog a képviselő elé menni. A fogadtatás után a piacon vonulnak, ahol már várni fogja a választók tömege a képviselőt. A beszámoló után banket lesz.

Népgyűlések.

Az első népgyűlést, mint az ismeretes Nagyszalontán akarták rendezni. Ez azonban elmarad, mert a nagyszalontai fősolgabíró nem vette tudomásul a rendezőség bejelentését. — Ugyanerre a sorra jutott a *bihari* népgyűlés is. Biharban a függetlenségi párt dr Papszáz József vezetése mellett készült rá, hogy a kormány munkája ellen nagyszabású népgyűlés keretében tiltakozzék.

A népgyűlés megtartásához szükséges bejelentést dr Papszáz József megtette a központi járás fősolgabírójának. Fényes Zoltán pártelnök már szét is küldte a gyűlés megtartására vonatkozó meghívókat.

A gyűlés szeptember elsején lett volna. A központi fősolgabíró azonban keresztülhuzta a rendezőség tervét és nem engedélyezte a népgyűlést. A fősolgabíró azzal indokolta elutasító határozatát, hogy a népgyűlés a jelenlegi kormányrendszert akarja bírálni, ami azt jelenti, hogy a legutóbb hozott törvényekkel is akar foglalkozni.

Népgyűlés keretében pedig ilyen kérdéssel nem lehet foglalkozni, mert az igazgatásra adhat okot. A másik indok pedig az, hogy most a mezői munkálatok és a sorozás miatt a csendőrség annyira igénybe van véve, hogy a népgyűlésre nem lehet karhatalmat kirendelni. A fősolgabírói határozat ellen nem adnak be felelőzést, hanem új kérvényben fogják a népgyűléshez kikérni az engedélyt. Ebben a kérvényben nem fogják megemlíteni, hogy a kormányrendszert akarják bírálni. Így abban reménykedik a függetlenségi párt, hogy nem gőrdítenek akadályt a gyűlés megtartása elé.

A harmadik népgyűlés a székelyhidi kerületben lesz. Fráter Loránd képviselő ennek keretében fogja megtartani beszámolóját. A népgyűlés tárgyában a székelyhidi függetlenségi párt pénteken értekezletet is tartott. Ezen az értekezleten elhatározták, hogy a népgyűlést Bihar-diószegen fogják rendezni szeptember 15-én délelőtt 10 órakor.

A párt fel fog irni a szövetség ellenzékéhez, hogy a beszámolóra több képviselőt küldjön ki. Fráter Loránd jelenleg a kerület községit járja végig és a polgárságot toborozza a gyűlésre.

A gyűlésre a párt már elő is készítette határozati javaslatát, melyben a jelenlegi kormány működését elítéli és sürgetik a választójogi törvény megalkotását.

Az ellenzék őszi agitációja. Justh Gyula agitációs körútjának első állomása Hódmezővásárhely lesz. Politikai körökben azért tulajdonítanak nagy fontosságot a hódmezővásárhelyi népgyűlésnek, mert a nyári szünet után először ezen a gyűlésen mond Justh Gyula nagyobb politikai beszédet, a melyben fixirozza

az ellenzék és főleg pártja magatartását. Ezenkívül reflektál Lukács és Tisza beszédeire Justh Gyula a jövő hét szombatján, augusztus 31-én, este érkezik meg Hoomezővásárhelyre pártja vezető embereinek és a szövetség ellenzék több tagjainak kíséretében. Gróf Esterházy Mihály holnapi galántai beszámolója nyitja meg tulajdonképpen az ellenzék őszi agitációját. A népgyűlésre gróf Károlyi Mihály, gróf Batthyány Tivadar és Sággy Gyula és még több képviselő kísérik le. Szempcen vasárnap délután szintén népgyűlés lesz.

Építkezések a belényesi vasutnál.

A nagyváradi—belényesi vasut igazgatósága már régebben belátta, hogy a jelenlegi viszonyok nem elégítik ki a közönség igényeit. Már régebben foglalkozott a vasut igazgatósága azzal a tervvel, hogy először is a pályát kellene kibővíteni.

A terven sokat dolgoztak s a múlt őszön már megtartották a közigazgatási bejárást. A miniszter képviselőletében részt vett azon *Rudán* Amadé miniszteri osztálytanácsos, *Tárnoky* Mór m. á. v. felügyelő és *Fármay* Béla kolozsvári üzletvezető, akik *Keszthelyi* Zoltán várm. főjegyző és dr. *Wallner* Ödön t. főügyessel s a többi érdekelt hatóságok kiküldöttjeivel bejárták és megtekintették a főbb állomásokat.

A bizottság indokoltan találta a nagyváradi—belényesi—vasköhi h. é. v. társaság kérelmét. Javasolta megengedni:

1. a *kisszedresi* vasutállomás meghosszabbítását és kibővítését.
2. A *belényesi* állomás lényeges meghosszabbítását és kibővítését
3. *Dusafalvai* megállóhely kibővítését és állomássá való átalakítását.
4. *Drágcséke* vasutállomás meghosszabbítását és
5. a *nyárlói* állomás kibővítését már azért is, mert Nagyváradon ez a legközelebbi állomás, ahol kitérő van.

Belényesujlakon pedig oly állomás létesítését, amely egyúttal kocsirakományozó is lenne.

Kardó községben pedig kitérő létesítését kérte engedélyezni a vasut és a bizottság véleményezte ezt is.

Magyargyepes községben az állomás is, meghosszabbítandó lenne. Itt azonban az állomás Nagyvárad felőli végén egy lejtő van. Ez 635 méterrel volna felemelendő. A vármegye képviselőletében megjelent, főjegyző és tárgyalás helyszínén. A tervek keresztülvitelébe beleegyezett az cs. és kir. közös hadügyminisztérium képviselője is, aki még *Szombatszágon* kiállította a nyilatkozatot erről. Ugy szintén beleegyezett, a vasuti és hajózási felügyelőség is.

Igy a terv megvalósításának már semmi sem állott útjában, csupán a miniszter engedélyére volt még szükség. Ez is megérkezett tegnap a vármegye alispánjához.

A miniszter majdnem változtatlanul elfogadta a bizottság javaslatát. Csupán a *drágcsékei, kardói és dusafalvai* állomásokra tervbe vett munkálatokhoz nem adta meg az engedélyt. A miniszter az alispánhoz tegnap intézett rendeletében *Kardó* helyett a *Félicsfürdő*t említi.

A tervből mégis kifelejtett egy állomást az

Tisztelettel van szerencsém a n. é. közönség tudomására juttatni, hogy a

„Szabadság“ kávéházat

megvettem és azt ünnepélyesen megnyitottam, a hol kitűnő tisztán kezelt saját termésű **Tokaj hegyaljai boraimat** nagyon jutányos árban szolgálom ki

(csak egy próba és mindenkit meg fog győzni a boraim valódisága). Naponta **Kovács István** jól szervezett zenekara játszik. A n. érd. közönség becses pártfogását kérve kiváló tisztelettel

FRANCZÓVSZKY GYÖRGY

„Szabadság“ kávéház tulajdonos. Nyitva éjjel-nappal. Állandó bérkocsiállomás.

gazgatóság. Ez pedig, mindjárt az első Váradi-velence után, *Rontó*. Itt ágazik el egymásból a két fűrdőbe futó sínpar.

Nyáron szükség volna itt még egy független sínparra is. Ugyanis a délutáni első fűrdővonal rendszeren itt találkozik a Belényes felől érkező tehervonattal. Ez azonban nagyon kellemetlen, sőt veszélyes is.

Ugyátszik, hogy erről és a fűrdővonalokról elfeledkezett teljesen az igazgatóság. Még nem késő és talán lehetne még az építkezések alkalmával csinálni ugyanitt is a szükséges munkákat végeztetni.

Ha ezek a munkálatok készen lesznek, akkor mi sem áll újjában a gyakoribb és gyorsabb járatoknak. Sőt meg is ígérte ezt már *Beöthy* miniszter.

A kissármási és a budatelkei földgázról.

A világ milliomasainak, dúsgazdag gyárosainak figyelme a kissármási, de különösen legújabbán a budatelkei földgázra terelődik, de ők már a tőkebefektetés dolgában igen fontoskodnak, begombolódnak. A méltán remélt lázas építkezésnek semmi nyoma sincs ott, a gomba módon keletkező gyáraknak, vasuti nagy forgalomnak se híre, se hamva.

Ennek oka nem másban, mint a hazánkban dúló áldatlan politikai viszonyokban rejlik, mert bennünket magyarokat a külföld még mindig barbár népnek és Ausztria játékszerének, gyarmatjának tekint, azért a komolyan érdeklődő idegen tőkepenészek egyelőre csak tapogatóznak.

A komoly cselekvéssel pedig főként azért késnek, mert félnek a hirtelen bekövetkező politikai fordulattól.

Tegye össze az ország összes takarékpénztára a filléreket, mert ennél kedvezőbb alkalom a gyümölcsöző tőkebefektetésre egy évezredben csak egy-kétszer kínálkozik.

Itt nincs sem helye, sem oka a tétovázásnak! Ez a vállalat legkevésbé sem kockázatos. Van elég munkaerő! Az oláhok, ruthének, tótok, sőt a magyarok is elég nagy számmal vándorolnak idegenbe. Van itt munkaerő fölös számban, csak egy kis emberparáti szeretet és hazafias érzület, no meg egy csekély üzleti szellem kell és ezzel a kivándorlás ilyenképpen való megszüntetésével egyszersmint a lengyel és oroszországi bevándorlást a legkönnyebb módon megakadályozhatnók.

A kissármási földgáz az amerikaiak tulajdonát.

Mindezeideig a külföldi földtani tudósok azt tartották, hogy a kissármási földgázforrás bőség tekintetében az egész világon második helyütt áll, de a legutóbbi furások és tereptanulmányozások után azt sejtik, hogy a kissármási, a budatelkeivel együtt az amerikaiak egynehány próbfurás után csakhamar tulajdonát szívesen átadják.

Ugyanis ezek a külföldiek nem elégszenek meg csupán a szűkös helyszínek tanulmányozásával, hanem az egész környéket bebarangolják. Csak úgy suttyomban, titokban, lopva, üres vasrudakat, arra alkalmas vascsöveket ver-

nek le itt-ott a mélyebb, süppedésebb helyeken, a belőle kiáramló levegőt szagolgtatják, majd fölötté gyufát gyujtanak s a megvizsgált és értékesnek ígérkező furási helyeket primitív méretekkkel és jelekkel maguknak megjegyzik.

A béresek ünnepnap délután unalmukban 6—8—10 méter hosszú póznát dugnak az ingovány közepébe és az ott feltűdülő, bagyborékoló gázt akként lobbantják lángra, hogy oda egy nyaláb szalmát dobznak és azt meggyújtják. A gyors ütemben fel-fel buggyanó gáz a szalma lángját kétszerte oly hosszúra növeszti. Ebben ott gyönyörködnek az oláhok.

Naponta kerek egy millió köbméter gáz.

Minapában egy frankfurti gyáros alkudott Ferenczi Géza ottari bitokos birtokára. De ő mint régi erdélyi család «lófő» sarja, hazafiatlanságnak tartja a birtokot idegen kézre juttatni, inkább szűkebb kilátás mellett a hazai tőkések bevonásával óhajtaná alakítani részvénytársasági alapon cement és vasbeton gyárat, magyarstílyu patron és tapétagyárat létesíteni.

Igy ez utóbbi gyárakkal egy csapással, rövid pár év alatt Kissármás és Budatelke környékét Ferenczy Géza gazdag termőföldde óhajta átalakítani.

A budatelkei földlakulatokból és az ott észlelt jelenségekből szimatoló, külföldi szakemberek azt következtetik, hogy Budatelkén sokkálta bővebb forrásokra fognak bukanni, mint Kissármáson. — Pedig ma már Kissármás az összes eddig furt kutakból naponta kerek egymillió köbméter gázt képes szolgáltatni, melynek nyers értéke évente Budapesten 73 millió korona. Ambár az eddigelé szabadjára elillanó gázforrás nyílásait utászkatonák gondosan betemették, elzárták, mindazonáltal az egész határ levegőjének szaga olyan, mint a poshadni kezdő hordóbeli savanyu káposztáé, avagy mint a cukorrépagyárból kikerült répa-török különös édeskés émelygős szaga. (Ez a törek kitűnő marhabizaló tápszer).

A tízes számú gázforrás kutjai.

A vonat a bekerített térség mellett halad el közvetlenül. Most már nem zárja el gondosan a vonat gépésze a kazán tűzét, mint ennek-előtte, mikor a gáz szabadon ömlött, mindazonáltal a vasut igazgatósága ezt a vonalszakaszt elővigyázathoz villamüzemre óhajta berendezni azért, hogyha a gáz netalán újból kitódulna, akkor a vonat az utasokkal ne égjen el az öngyújtotta tűzben.

E bekerített térségből 80—100 méternyi távolban meglehetősen emelkedett helyen ez év július 15-én újból furni kezdtek. A furógépet ugyancsak a földgáz hozta működésbe, (melyet villamos szikra gyujt meg.) Thumam hallei czég furatta.

Már 34 méter mélyen elég tekintélyes mennyiségű gáz mutatkozott. Amikor a furással 48 méterre haladtak, oly bő földgáz forrásra bukkantak, mely 24 óránként 300 köbméter gázt ad.

Lejebb furni már nem tudtak, mert a

furás közben alkalmazott «mosóviz»-et a ropant nagy erővel kitóduló gáz 15—20 méternyire a magasba felcsapta, visszalövelte, a piramis alakban épült furóházat a gyenge falalkotmány tetejét csaknem felszakította, az ott dolgozó embereket sárral minduntalan befecskendezte, mely miatt nekik folyton mosakodni, majd ruhát váltaniok kellett, ez pedig a furógép kezelését lehetetlenné tette.

Ez a tízes számú kut éjjel-nappal, kísérteties zugással sistergással, majd ritmikus loccsanással pöfögte a vas hengercsővön át a gázt. A loccsanás onnantól ered, hogy a furás fenekén 1—2 méter mély, palaszínű piszkos vizgyülem van, mely a gázkiömlés után, mint tenger hulláma a parthoz közel összecsapódik.

300,000 köbméter gáz egy kútból naponta.

A 9-es számú kutat harmadfél hónappal ezelőtt furták, a tulajdonosa szinte a hallei gyáros: *Thumann*.

Itt 80 méterre kellett furni, míg gáz mutatkozott. De ezzel a furási eredménnyel nem elégedtek meg. Tovább furtak. Már 200 méternyire után oly gázérre akadtak, mely naponta 300,000 köbmétert szolgáltat. Most újból lejjebb furni kezdtek. Az ezután következő, további furással azt akarták hozzávetőleg megállapítani a tudós külföldi szakemberek, hogy 50—100 avagy 200 év múlva apadna-e kissé a forrás, mert hiszen ez a lényeges, sőt legfontosabb tényező a horribilis tőke befektetéséhez.

De 210 méterre lejjebb furni már nem tudtak, mert a kiömlő földgáz oly iszonyu erővel nyomult kifelé, hogy a feltördelt és felaprózott földréteget feláztatni és kimosni, onnantól a felszínre nyomni hivatott vizsugár, vagyis a «mosóviz» gyenge volt arra, hogy a gáz kitóduló erejét legyőzze, holott később már 40 lóerős gép nyomta a vizet.

Ezt a kutat az elért fényes eredmény után elzárták.

A legutóbbi hivatalos vizsgálat.

Bár elmondhatjuk, hogy Isten Erdélyrészt bőven megáldotta kincses forrással, mindazonáltal a helyszínén nyert benyomás, a tapasztalt tétlenség az ember szívet mélyen elszomorítja, mert ezideig mindössze is csak két kisebb fajta gyár épült a kissármási földgáz területein. Az egyik a téglagyár, mely a 25 lépésnyire levő hegyoldal kitűnő agyagjából gyurja, formálja és égeti a téglát; a másik pedig a műtrágyagyár, mely sárgászöld színű kristályos salétromot gyárt. E műtrágyának értéke állítólagosan jóval nagyobb, mint a csili salétromé.

A minap a magyar bányászat főnöke Mály Sándor miniszteri tanácsos tekintette meg tőről-végre az erdélyi gázforrásokat; vele voltak *Péternyi* báró főispán, *Picker* Frigyes bányagazgató, *Böckh* Hugó, *Bárdossy* és *Remenyik* főbányatanácsosok és *Böhm* főmérnök. Ok is egybehangzóan abbéli meggyőződésüknek adtak kifejezést, hogy a Kissármáshoz közeli lapály óriási földgázt rejt méhében és oly szélességben gáztartány, melynek párja sehol a világon nincsen.

Nagyvárad

Tisztviselők Fogyasztási Szövetkezete Rákóczi-ut, 9. szám alatt a Széchenyi szálloda mellett
fűszer-, csemege-bor és gyarmatárukban
Telefon 769. sz. legolcsóbb bevásárlási forrás. Telefon 769. sz.

Samassa bibornok temetése.

Országos részvét nyilvánulása mellett ment végbe tegnap délelőtt *Samassa* József bibornok egri érsek temetése.

Az apostoli király maga is képviseltette magát *Pálffy* Miklós herceg által, ki kevéssel a temetés előtt érkezett meg s a vasutól egyenesen a temetésre hajtatott.

Az érseki rezidencia udvarán és előtte az utcán már sok ezernyi tömeg volt összegyűlve, mikor a papság a székesegyházból elindult a rezidencia felé. A püspöki karból megjelentek dr. *Szechenyi* Miklós gróf nagyváradai, dr. *Fischer-Colbric* Ágost kassai, *Balás* Lajos rosznyai és dr. *Várady* Árpád győri püspökök, — továbbá *Kohl* Medárd segédpüspökök, *Takács* Menyhért jászói prépost, *Békési* Remig zirci apát, *Andor* György és *Rott* Nándor esztergomi prealátuskanonok s az érseki tartományhoz tartozó káptalanok képviselői.

A kormányt *Szekely* Ferenc igazságügy-miniszter képviselte, a kultuskormányt *Náray-Szabó* államtitkár, a főrendiházat gróf *Almássy* Kálmán és Imre, a képviselőházat *Károlyi* Mihály gróf, *Molnár* János, *Haller* István képviselők, — a katonaságot *Borovics* Szvetozár kassai hadtestparancsnok, *Arzenhim* Arthur hadosztályparancsnok, — az egyetemet dr. *Kiss* János rektor és *Dudák* János dr. stb. stb.

A temetési szertartást *Szmrecsányi* Lajos az új egri érsek végezte. A circumdederant-ot a híres egri dalárda meghatóan énekelte. A beszétel után a koporsót a bibornok négyes fogata vitte a templomig, hol megkezdődött a gyászmise, melynek végével *Szechenyi* Miklós gróf, *Fischer-Colbric* Ágost, *Balás* Lajos és *Várady* Árpád püspökök adták meg az abszolutiót, a Libera után pedig az érsek végezte azt s megindult a menet a székesegyház kriptája felé.

Hírom, különböző fülkéből áll a főszékesegyházi kriptá. Az első egy églá alakú hosszú folyosó, mindkét falában fülkékkel, amelyeknek most már majd mindegyikben nyugszik valaki. Jobbára régi, még a múlt században elhunytak koporsói vannak itt, nem csak az akkori egyházi méltóságoké, de az előkelőbb — sőt egyszerűbb — polgároké is. Benu a második fülke már kör alakú. A közepén egyszerű sima oszlopok nyulnak s az oszlopok között egy oltár, melyhez két lépcső vezet fel. Ebben a teremben helyezték örök nyugalomra *Samassa* József dr. bibornokérsek földi maradványait. Háromsorosan vannak itt a fülkék, körülbelül a felét már márványlap fedi, rajta egy-egy elhunyt kanonok, vagy más egyházi méltóság nevével. A bejáratnál balra a felső második fülkében helyezték el az érsek koporsót. Az elhunyt bibornokérsek kívánsága volt, hogy itt nyugodjék, mert alatta a középső második fülkében négy év előtt elhunyt öccse, *Samassa* János, ez alatt pedig az alsó második fülkében a megboldogult bibornokérsek atyja idősb *Samassa* János pihen.

A bibornokérsek koporsóját elnyelő fül-

kétől balra s jobbra üres fülkék következnek. Alatta jobbra *Szele* Gábor püspök, balra pedig *Gerentzy* Imre prépost kanonok sírfülkéje.

Ebből a teremből át lehet jutni a harmadik folyosóba, amely szintén kör alakú s amelynek fülkéjei jobbára üresek. Mindössze öt vagy hat egri püspök pihen itt, így *Telkessy* István, *Erdődy* Gábor, *Eszterházy* Károly stb. A terem közepén hatalmas vörös márványlap fedi *Pyrker* László egri érsek holttestét.

A fehérré meszelt falakat fekete posztóval vonták be, szintugy a kriptá bejáratját s a lépcsőket is. A tetekben hatalmas, emléktükben maradó, nagy elődök mellé kerültek méltó utódjuk földi maradványai.

A temetés után *Kohl* Medárd püspök az ugynevezett *Gloriosumot*, — dicsőséges szent misét mutatta be s ezzel véget ért *Samassa* bibornok impozán temetése.

*

Szechenyi Miklós gróf megyéspüspök *Brém* Lőrinc titkárával együtt még tegnap este visszaérkezett székelyére.

A bejelentő hivatalt kereste egy siketnéma.

A múlt napokban folyt le Budapesten a siketnémák Országos Egyesületének kongresszusa. Ez volt a világ legcsöndesebb nagygyűlése, amelyen a siketnémák szónokai a gesztus s a mimika segítségével másfél órás beszédeket tartottak. Mondják, hogy a szerecsélen emberek kimondhatatlanul örvendtek egymásnak. Hiszen szerte az országban nagy ritkán jön össze két-három siketnéma, akik megérlik egymást s kibeszélhetik magukat. Hogyne örvendtek volna, mikor látták, hogy mennyien vannak! . . . Az ember természetében rejlik az az őszön, hogy könnyebbnek, elviselhetőbbnek érzi baját, ha van más is, aki ugyanabban a bajban szenved.

Előre örvendett tehát szegény *Dömödsy* Mihály, aki a kongresszus után Nagyváradra készült s úgy tudta, hogy itt van a siketnémák társasága, van elnökök s van alapszabályaik.

Egy cédulát hurcolt a kezében s azt tartotta a járókelők elé. Azt írta erre, hogy ő siketnéma s keresi a bejelentő hivatalt, mert itt akar időzni két három hétig.

Az emberek közül aztán valaki ráírta alatt céduláskára *Kemény* L. Ignác nevét s hogy a rendőrségi épületben II. emelet 10. sz. a találja meg.

Minő nagy volt meglepetése, amikor *Kemény* kapitány elolvasta a cédulát, tökéletes mimikával tudtára adta, hogy a bejelentő hivatal ugyan nincs ma itt, de ő a Siketnémák Társaságának elnöke.

— Illető eg csak voltam — gesztikulálta *Kemény* kapitány. Mert a társaság főoszlott. *Dömödsy* Mihály pedig szerfölött csodálkozott

azon, hogy bejelentő hivatal még nincsen ilyen nagy városban.

— Milyen rend lehet itt? — kérdezte.

Aztán érdekes dolgokat beszélt a nagy kongresszusról, amelyen ő is tartott egy «nagy hatású beszédet».

Ezután fölkereste a kapitányt, hogy tegyen vele egy sétát a városban. Kemény kapitány azt mondja, hogy igen képzett, okos ember *Dömödsy*, amit különben külseje is elárul.

A délután folyamán fölkereste az itten siketnémákat és este barátságos összejövetel tartott a Fekete Sas kávéházban. Sötét fekete mellett sokáig együtt maradtak s egyáltalán nem zavarta őket a társalgásban a cigányzene.

Erdekes, hogy a siketnéma férfiak valamennyien siketnéma nőt vettek feleségül. Ez is dokumentálja összetartásukat. Azonban gyermekeik legtöbbször viruló egészségnek örvendenek s mind igen tisztán hallanak és beszélnek.

Az orosz énekesnő nem tud elmenni Nagyváradról.

Jha! . . . Aki Várad vizét issza! . . . Meg aztán meg egy kicsit még bohó is a szive . . .

Mert az történt tegnap az egyik poros rendőrségi helyiségben, hogy egy gyönyörű szép, bárszonyos arcú orosz énekesnő ragyogó könnyes könnyes szemekkel kijelentette, hogy ő most már nem hagyja itt Nagyváradot semmi kincsért. Es a haragos arcú rendőrtiszt előtt lassan térdére ereszkedett és úgy könyörgött, hogy hagyják itt maradni.

Az eset annál feltűnőbb volt, mert hiszen tudvalevő dolog, hogy a mindig jókedvű artistáknak ott van hazájuk, ahol jól megy sorsuk. S itt a jó sors alatt csak az aranyak hullását értik.

De aztán megtudtuk az eset előzményeit, melyek teljesen rehabilitálták előttünk őnagyságát.

A csodás szépségű énekesnőt *Camarotti Lamarotti* néven ismeri a művészvilág. Valahonnan a Volga egyik virágos völgyéből hozta föl a napsugaras nyugatra egy élelmes impresszárió. Ott a Volga menti kis orosz faluban *Emilie Rohicsek* nek hívták s nem hozott magával semmit mást, mint a csodásan zengő hangját. Egyetlen egy kis magahimezte orosz ruháskája maradt meg emlékül.

S következett az a bizonyos hatalmas, lármás és diadalmas európai körút. Egy fél év mulva már az amerikai zenekarok tapsolták pirosra száraz, esontos tenyerüket s az impresszárió ma már milliomos. Persze *Camarotti* szegénynek maradt.

A ragyogó világvárosok learatása után ez a nagynevű körösparti Páris volt egyelőre kitűző pihenőül. De a ravasz impresszárió a kedvezőtlen kilátások miatt ide már nem követte az énekesnőt hanem átadta őt az egyik bretili direktornak. S a tapasztalatlan orosz leány aláírt egy kis fizetéű szerződést, amelyre fölvelt valami igen csekély összeget előlegül.

Már augusztus 15-én Marosvásárhelyen kellett volna lennie, ahova szerződése szól. Igen ám,

Hiegenicus fodrászterem!

Zsigován János, uri fodrászterme
Rákóczi-ut. Gerliczy-palota. Vasut felé.

Elvállal minden néven nevezendő hajmunkát jutányos arban. Villany vibráció, ugyszintén masszás, manikűr, stb. Nagy elővigyázat a tiszta kiszolgálásra.

de mi történi! . . . Közben a szép Emilie szerelmes lett egy váradi zongoraművészbe és a sürgető táviratokra hol mentegetődző, hol halasztást kérő válaszokat küldött.

Ámde a direktor nem sokáig csalogatta a bűvös hangu orosz csalogányt, hanem eljött ide és a rendőrségen följelentette az énekesnő családjáért.

A rendőrségen aztán homlokára csapott *Kemény* kapitány.

— Hohó! . . . Hiszen ennek itt Váradon nincs is bejelentett lakása! . . . Föl kell keresni és azonnal előállítani.

Igy került föl a rendőrségre Camarotti Lámárott, akinek olyan szép szemei vannak, mint Junocent női alakjainak.

De az ő két szép szeméért én nem károsodom ezeket — dühöngött a direktor.

Persze kire bizzák az ilyen érzékeny és kényes ügyeket a rendőrségen, mint Kemény kapitányra. És ő rendbe is hozta a dolgot.

— Nézze urum, ez a nő most igazán megérdemli, hogy békén hagyja. On vissza kapja az előleg-pénzét s vége az Önök közötti szerződésnek.

Látva a könnyező hölgyet, megtört szívvél bár, de mégis lemondott arról, hogy elszakítsa párjától, akivel már meg is esküdött.

Igen ám! . . . De egy bibéje mégis akadt a dolognak. Mikor ugyanis az előleg átadására került a sor, kiderült, hogy a hölgnél nincs egy krajcár sem. A direktor pedig a négyórás gyors utazott Pestre! . . .

A legnagyobb zavarban aztán akadt egy gentleman, aki kölcsönképpen följelentette az összeget. Mi szegény újságírók két okból is irigyeltük őt. Először, mert kapott egy felejthetetlen mosolyt, másodszer pedig — és ez a fő — mert 24-én még 50 korona készpénz fölött rendelkezett.

Börtönnel végződő tréfa.

A katonai hadbíróóság szigorú, aranyöves urai elé érdekes ügy került tegnap délelőtt. Maguk a merev arcú, rideg bírák is bizonyos elfogultsággal kezelték az ügyet.

Az egész tárgyaláson felőkerekedett a jóakarát, a megértés sze leme. S az összeropantó vasszabályok és súlyos büntetést mérő katonai törvények közül a lehető legenyhébbet alkalmazták.

A vádlott *Reichmann* József káplár volt. Mivel igen használható ügyes ember, beosztották a K. u. k. 33. Infanterie brigade kommando irodájába, ahol főhadnagya, *Szűcs* Géza teljesen meg volt munkájával elégedve.

S ugyancsak itt szolgált Váradon egyik földije, *Bodor* Pista, aki már szakaszvezető a századában. A két fiu került egymást a városban, mert régi haragosak voltak. Valamikor régen, mielőtt berukkoltak volna, egy leányt szerettek odahaza s egyik sem felejtette el a másiknak alkalmatlankodását, amivel otthon bosszantották egymást a leány utáni versengésben.

Itt a városban csak fokozódott a nyíl

gyűlölet s amikor csak lehetett, hát igyekeztek ártani egymásnak.

S mert *Bodor* Pista berék szál legény volt, előbb érte el a harmadik csillagot, mint riválisa. Ettől kezdve aztán uton-utfélen belébotlott *Reichmann*ba, mindig tiszteleggette s a másik persze fogcsikorgatva tűrte a folytonos szekálást.

Egyszer rapportra is vitette valami apró haszontalanságért és szegény káplárt, akkor hosszú szobafogságra büntették.

Ezt már nem tudta megbocsátani az elbizakodott s erősebb ellenfélnek. Leste a kedvező alkalmat arra, hogy méltó bosszút állhasson a keserű bosszantásokért.

Egy héttel ezelőtt aztán megtudta, hogy *Bodor* Élesdre utazott a menyasszonyához. A híradás úgy szólt, hogy engedély nélkül hagyta el a várost.

Azonnal kész volt tervével. Lement a Színház kávéháza és azt mondta *Kitner* Miklós pincérnek:

— Legyen szives telefonáljon Szűcs főhadnagy nevében az élesdi csendőrségnek, hogy *Bodor* szakaszvezetőt fogják el, mert megszókött és hozzák be Váradra.

A pincér ki is telefonált és a legközelebbi vonattal két szuronyos csendőr között megérkezett a szakaszvezető. Persze a főhadnagy elé állították.

A főhadnagy rendkívül meglepődött.

— Hiszen én nem adtam semmiféle elfogatási parancsot s nem is telefonáltam.

Ekkor aztán előállt a káplár és bevallotta, hogy ő fogatta el a szakaszvezetőt, mert engedély nélkül ment el a századtól.

A szakaszvezető eddig hallgatott. Az engedély szónál föl pattant:

— Hazugság? Nekem volt engedélyem! És szépen kiderült, hogy a szakaszvezető bejelentette távozását s hogy a káplár csak bosszút akart állni rajta. A rendőrség nyomozta az ügyet, kihallgatta a pincért, a csendőröket s miután tisztán állott az ügy, a hadbíróóság ítéletet hozott.

Különös sullyal esett a mérlegbe az a körülmény, hogy a vádlottat a legszorgalmasabb irnoknak ismerték. Szinte keresték az enyhítő körülményeket. Hogy őt is csunyán beugratta az, ki tudtára adta riválisa távozását, hogy jóhiszeműen járt el az elfogatásnál, ez mellette szólt. De a más nevének felhasználása s a bosszu mellékgondolata igen súlyos vétség volt.

Ítélet hozatal előtt a káplárhoz odalépett főhadnagya:

— Hogy csinálhattál ilyen dolgot?

— Kérem szépen, csak meg akartam viccelni.

— Hjal Katonáéknál nem viccelünk!

Mindemellett nem büntették súlyosan. Két hónapi börtönt kapott s nem vették le két csillagját sem.

UJDONSÁGOK.

* **Papszentelés.** *Bánáss* Endre Innsbruckban végzett papnövendéknek tegnap adta fel *Lányi* püspök a kisebb egyházi rendeket. A nagyobb rendeket *Széchényi* Miklós gróf megyéspüspök ma és holnap fogja feladni neki, kedden pedig *Wallner* Győző diakonussal együtt áldozópapokká szenteli őket.

* **Elmaradt Lányi repülése.** Tudvalevőleg a jeles nagyváradi aviatikus *Lányi* Antal tervbe vette, hogy Budapestről Nagyváradra fog repülni. Ennek tegnap kellett volna megtörténnie. Tegnap reggel nagy izgalommal is várták a derék aviatikust a Bónai kútnál. Terv szerint *Lányi*nak reggel 5 órakor kellett volna Budapestről elindulnia, még pedig *Berend* József nevű barátja társaságában. Az utat az *Est* bi plánon tette volna meg *Lányi* Szolnok, Cegléd és Püspökladányon keresztül. Az uton *Pivny* Béla, *Pivny* Aladár, *Fényes* László és *Pásztor* Árpádnak automobilon kellett volna kísérenie s Nagyváradra 9—10 órakor érkezett volna meg a gép. Reggel azonban *Gécsey* Géza káptalani főmérnök az aviatikus menyasszonyának édes atyja táviratot kapott *Lányi*tól, hogy a tervezett utat 8 méteres szél miatt elhalasztotta. Így az érdekesnek ígérkezett aviatikai esemény elmaradt.

* **A városi gépirónók panaszja.** A városnál alkalmazott gépirónók tegnap kérelmet adtak be a törvényhatósághoz, helyzetük javítása tárgyában. A gépirónók elmondják, hogy a városnál kétféle gépirók vannak, havidijas és napidijas gépirónók. A havidijasok tisztességes fizetést kapnak, míg a napidijasok gyatrán vannak javadalmazva. A gépirónók tekintettel arra, hogy nekik is annyit kell dolgozni, mint a havidijas gépirónóknak, kéri, hogy fizetésüket emeljék fel.

* **Képkiallítás Nagyváradon.** A művészet iránt érdeklődő közönségnek kiváló alkalom kínálkozik közelebb, hogy pompás képkollekcióban gyönyörködjenek s csekélyebb összegért művészi becsü eredeti festményeket vegyen. *Solymosi* Márton budapesti kiváló műkereskedő, aki az elmúlt évben rendezett már Nagyváradon egy képkiallítást és képvásárt, amely ugy művészi szempontból, mint anyagi tekintetben kitűnően sikerült, augusztus hó végén Nagy-Váradra érkezik s képkiallítást rendez. Ezuttal is szép képeket hoz Nagyváradra; ezek közül is kiválik egy elsőrendű *Nyilassy* kollekció. A nagy műelvezetet ígérő képkiallítás, amelyre jóelőre felhívjuk előkelő műérfő közönségünk figyelmét, szeptember 1-én nyílik meg, valószínűleg a vármegyeháza nagytermében.

* **Megszökött inas.** *Kurti* Ferenc bejelentette a rendőrségen, hogy *Ursz* Gábor inas, ki már 4 éve lakott nála, mintegy 3 héttel ezelőtt tőle szó nélkül eltávozott s azóta vissza nem tért.

* **Megszúrta a feleségét.** Ifj. *Danovári* István miskolci illetőségű hely és foglalkozás-

Üzlet áthelyezés!

Tisztelettel értesitem a nagyrebecsült rendelőimet, hogy asztalos műhelyemet

— **Rimanóczy-utca 12. szám alá** —

helyeztem át. Megköszönve az eddigi szives pártfogásokat, kérem azt a jövőben is fentartani. Szolid és jó munkáért jótállok. Mély tisztelettel maradok

Pál Sándor,

asztalos mester.

nélküli pincér feleségével szül. Kovács Rózával tegnap délben a Szent László-templom előtt összeverekedett s verekedés közben nejét bal-karján megszurta. Az asszonynak sérülése 8 napon belül gyógyul. A rendőrség az eljárást megindította.

* **Ki akar a bejelentő hivatal vezetője lenni?** Az oly sokszor sürgetett bejelentő hivatal közelg a megvalósulás felé. Az új hivatal vezetői állásának betöltése iránt a polgármester helyettese a következő hirdetményt teszi közzé:

A tör.-hatósági bizottság 299—10817—911 sz. véghatározatával szervezett és a m. kir. belügyminiszter ur 124179—911. V. a sz. rendeletével jóváhagyott bejelentési hivatal vezetője és évi 2600 kor. törzsfizetés és 600 kor. lakáspénzzel javadalmazott II. oszt. rendőr-alkapitányi állásra, amely állás az 1879. évi XXVIII. t.-c. 23. §-a értelmében főispán ur ömeltósága által kinevezés útján tölthetik be, ezennel pályázatot hirdetek és felhivom azokat, akik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt és Nagyvárad thj. város főispánjához címzett pályázati kérvényeiket, melyben az 1883. évi I. t.-c. 3. §-ában előírt képesítésüket igazolni tartoznak, hivatalomnál (Városháza I. emelet 4.) 1912 évi szeptember hó 14-én d. u. 5 óráig annyiával is inkább adják be, mert az elkészen beadott vagy szabálytalanul felszerelt kérvények figyelembe vétetni nem fognak. Nagyvárad, 1912. augusztus hó 28. Bordé Ferenc, polgármester h.

* **Akaszd fel magad.** Tegnap számokban megemléztünk már, hogy Biharkeresztesen Buczi József gazdálkodó felakasztotta magát. Ebben a dologban az előjáróság tegnap fejezte be a vizsgálatot, melyről a következőkben számol be tudósítónk. Buczi Józsefnek váltó lejárata volt egy takarékpénztárban. Tegnapelőtt délben a takarékpénztár levélben figyelmeztette erre a gazdát, aki a levéllel kezében a felesége elé állott:

— Már megint fizetni kell! Van-e pénzed asszony?

— Nincs nekem egy krajcárom sem! Felelt az asszony. Ebből aztán parázs kis verekedés keletkezett, melynek folyamán Buczi a feleségéhez fordulva mondta:

— Akaszd fel magad!

Annyira zokon vette férje szavait az asszony, hogy magához vett egy vastag spárgát és kiment vele a temetőbe, hogy ott felakasztassa magát. A temetőben azonban nagyon sokan jártak, gombát szedtek a falubeliek és így nem követhette el az öngyilkosságot. A temetőből hazament Bucziné. Odahaza az udvara és a lakása tele volt rémüldöző asszonyokkal és gyermekekkel, akik ijedten újságolták Buczinének, hogy az ura felakasztotta magát a padlásra. Tényleg a padlás feljártán lehetett látni Buczi lógó testét. Az asszony valósággal öröngeni kezdett, majd felszaladt a padlásra és a nála lévő kötéllel felakasztotta magát férje mellé. Az összegyűlt asszonyok akik látták Bucziné cselekedetét, a helyett, hogy levágták volna, kifutottak az utcára és ott kiáltottak segítségért. Az asszonyok jajveszékélésére végre egy férfi ment Bucziék házába, ahol a még élő Buczinét levágta a padlásról. A szerencsétlen asszony már nem

volt eszméleténél. Hosszu kísérletezés után magához tért az asszony. Mikor azonban tudatára jött a történeteknek, felugrott és újra a padlásra ment, ahol másodszor is felakasztotta magát. Ugy vágták le másodszor is a gerendáról. Az elmebajosnak mutatkozó asszonyt őrizet alá vették.

* **Eljegyzés.** Bányay Lajos eljegyezte Súlyom Irénkét, Súlyom Gyula városi irodavezető kedves leányát.

* **Tűz a Szalkaréten.** Veszedelemes tűz ütött ki tegnap délután 5 órakor a Bónékut melletti Szalkaréten. 30—40 szalmakazal között egyszerre lángborult kettő s a lángok villámgyorsan belekaptak még három kazalba. Kivonult a központi és az olasz tűzörség, de a nagy vízhiány következtében mondhatni tehetetlenek voltak a tűz dühével szemben. Az öt kazalon kívül elégett még 3 boglya pelyva is. A tűz okát nem tudják. A rendőrség megindította a nyomozást.

* **Magántanárnál** gimnáziumi tanulók magántanulók is, jó ellátást, sikeres oktatást nyerhetnek Nagyváradon, Erzsébet-liget 3.

* **Apró hírek.** Szerencsétlenség a dobresdi ipartelepen. Tegnap délelőtt Szoiga Timó fadöntéssel volt elfoglalva a dobreszi erdőben. Munkaközben nem volt eléggé óvatos és egy szálla ráesett. A szerencsétlenség szemtanui összetört tagokkal húzták ki a fa alól Szoigát.

— **Elkapta a kezét a cséplőgép.** Kegyek határában Bogyan Kosztán, mint etető volt a cséplőgép mellett alkalmazva. Dolog közben a gép elkapta Bogyan jobb kezét és a négy ujját levágta. Hogy súlyosabb sérülése is nem történt, azt a mellette dolgozó kéve adogatónak köszönheti, aki a baj láttára elrántotta Bogyánt a gép mellől. — **Gödörbe fullt gyermek.** Berettyó-újfaluból jelent tudósítónk, hogy Kálmán Mihály 3 éves kis gyermek tegnap a szülei háza mögött lévő félméter mélységű gödörbe esett. A gödörben víz volt s a gyermek fejével esett bele, úgy, hogy nem tudott kimenekülni belőle. Mire észrevették, a gyermek már megvolt halva.

* **Névváltoztatás.** A hivatalos lap tegnap száma közli, hogy Weisz Sándor, Herman, József és Béa kovácsi lakosnak megengedte, hogy vezetéknevüket Váradira változtathassák át.

x **Kopasz nő.** Azon eset, hogy teljesen kopasz nővel séta közben találkoztunk, alig tételezhető fel. Legfeljebb amerikai bohózatokban szokott előfordulni, hogy a különböző nevetést keltő ugrándozások és verekedések közepette az egyik vagy másik művész nő fejéről letépi a hajdíszt és a fej teljes kopaszságában tündöklik. Ha a legtöbb ilyen esetben az előadó tulajdonképpen csak női ruházatban jelenik meg, mégis szánalmas és kacagtató képzet mutat az asszonyt ábrázoló fejdísz nélkül.

— **Valóságában** azonban a hajbajban szenvedő nők száma óriási. — Még a legszegényebb Eva leánya is ért ahhoz, hogy több kevesebb ügyesen készített betéttel szép hajfonatot készítsen és így eltakarja a hiányokat. Egyszerűen és helyesen jár el azonban az a nő, aki nem nyúl ilyenemű eszközökhöz, mert sokkal könnyebb a bajt elhárítani, mint azt meggyógyítani. Miközben elött mellőzendő a a túlszorosan fekvő fejkötő és minden nyomást okozó, a világosság, levegő b-hatását gátló fejdísz. Levegő és világosság az első faktorok az egyszerű hajápolásnál. — Az ugynevezett hajnövesztőszereket és hajfijitokat mindenkor bizalmatlansággal fogadjuk. Ezen szerek, nemkülönben a kihágások, különösen az alkohol körül, az okozói az állandó hajhullásnak. Az ész-

szertű hajápolás további közleménye, a hajtisztítás pedáns keresztülvitele a *«shampooon a fekete fejjel»* való keresztülvitele. Ezen a racionális hajművelésre szolgáló készítmény kitűnő és fölényű tulajdonságainak köszönhetően elterjedését, azért a bevásárlásnál külön hangsúlyozzuk, hogy csakis *«shampooon a fekete fejjel»* készítményt kívánjuk alkalmazni, mert másként könnyen megtörténik, hogy kétesértékű utánzatot kapunk. Az eredeti 30 filléres csomag mindenütt kapható. (Főraktár: Faisztl Ferenc, Budapest, VI. Mozsár-utca 12.)

x **Kossuth-utca 6.** számú ház Körös felőli oldalán 3 szoba fürdő szoba és mellék helyiségekből álló modern emeleti lakás november 1-re kiadó. Értekezhetni Polgári Takarékpénztár részvénytársaság.

* **Tanuljunk világnyelveket.** A Rose-rendszerű ábrázoló nyelviskolában, a mely augusztus óta Bémer tér 1. szám alatt működik, könnyű és élvezetes módon sajátíthatja el bárki a német, francia, angol stb. nyelveket. A teljes kiképzés száz tanórából áll. Beiratkozni bármikor lehet. Tandij személyenként és óránként 1 korona 50 fillér Nappali és esti tanfolyamok.

Vadász urak figyelmébe. A közelgő vadászati évadra való tekintettel felhivom a nagyérdemű vadászközönséget, hogy fegyver és vadászati cikkek beszerzését nálam eszközölje. Óriási választékot talál itt a legelőkelőbb gyártmányú fegyverekből, a legjobb töltények úgy külföldi mint belföldi löporral készültek a legpontosabban készítve s ajánlom fegyverjavító műhelyemet, hol szakszerűen, gyorsan és pontosan eszközök minden nemű fegyverjavítást. Ne adják fegyvereiket kontárok kezébe mert azok tönkreteszik és később többé fog kerülni annak hejreállítására. M. kir. löporáruda Telefon 269. Tanoncok felvétetnek. **Ladányi József** puskaműves, fegyverkereskedő, Nagyvárad, Pécs.

KOSSUTH-U. 2. sz. ház emeletén két szoba s mellékhelyiségekből álló lakás nov. 1-re kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál.

* **Aszódi Trieszti kávé és tea behozatala.** Csokoládé és Kakao áruháza. Nagyvárad, Kossuth-utca Sas-palota. **Vigyázat!** mert sok az utánzat! Jobb ízű családok figyelmébe ajánlván. Különlegességeim pörkölt kávékban:

Elsőrendű	1 kiló 4.— K
Mágnás keverék RR	1 « 4.40 «
« « 0—1	1 « 4.80 «
« « 00—I	1 « 6.— «

Motor üzemű kávépörkölés és darálás, a vevő előtt történik. Kakao 10 deka 50 fillér. Eredeti franczkávé-pótlék, valódi fügekávé, valódi mackkávé gyermekeknek. Kátreiner valódi árpakávé. Összes kétszersültök Karlsbadból. A kiszolgálásnál a cég főnöke jelen van és így mindenki a legjobbat és a legolcsóbb árt érheti el. Block rendszeres beváltása. Blockjaimat az egész vonalon gyűjtik. Cukorka és csokoládé különlegességeim legjobbak, mert eredetiek. Gyógycukorkák eredeti lerakata.

x **Róm. kath. fiatal tanító,** ez évben végzett, elfogad helyben vagy vidéken elemi iskolára gyermektanítást. — Cím a kiadóban.

Jogászok! **Ügyvédjelöltek!**
!! Egész nyáron át működik !!
Dr. Kállay jogi szeminariuma Budapest, IV. Kaplony-u. 5. Telefon 125—38.
 Köztudomásulag legsikeresebb előkészítés minden jogi vizsgára.

Reggelizés előtt félpohár
 Schmidthauer-fele
 Használatával elődi áldás gyomorba
 josoknak, székszorulásban szenvedőknek.

Igmándi

keserűvíz
 Az elrontott gyomor
 2—3 óra alatt teljesen
 rendbehozza.
 Kis üveg 40 fill.
 Nagy üveg 60 fill.

Kapható Nagyváradon és vidéken minden gyógyszerárban és jobb fűszerüzletben.

x **Uj ipartelep.** Szántó Dezső nagyvárad-i műlakatos impozáns modern gépekkel felszerelt gyártelepét a Rulikovszky-uton a n. érd. közönség szives figyelmébe ajánljuk mielőbb megtekintés végett. **Lásd a hirdetést is.**

Idegesség, gyengeségi állapotok, gyomor, bélrenyheség, vérszegénység, csúsz, szivbakok ellen vizgyógyfürdők, villanyfürdők, szénsavas fürdők, iszap, fenyő, sósfürdők

Dr Rácz Ödön

szanatóriumában
Szilágyi Dezső-u. 7. sz.

Bejáróknak egész nap nyitva.
BENLAKÓKNAK PENZIÓ.

Automobil garage és fémöntőde
Automobil gummik lerakata
Automobil javító műhely
Bér automobil
Automobil kellékek
Automobil gummi javító műhely
STERN, MEZEY-U. 1. Telefon 194.

Különleges felöltők, kosztümök
blouzek és gyermekruhák
a legnagyobb választékban

Spitzer Béla

női és gyermekruha áruházában
Rákóczi-út.

A legfinomabb angol és
francia ruha-vállalat!!

Olcso szabott árak!

EGYESÜLETEK.

A Nőegylet gyűlése. A «Biharmegyei és Nagyvárad-i Nőegylet» választmányi tagjait és védhölgyeit van szerencsém a f. évi augusztus hó 26-ik napján d. u. 5 órakor a Lujza Otthonban tartandó választmányi ülésre meghívni. Nagyvárad, 1912. évi augusztus hó 22. Ozv. Grunvald Henrikné, aelnőknő.

IRODALOM.

A Vasárnapi Ujság augusztus 25-iki számában a nagy mennyiségű és pompás ki vitelű képek közt találjuk az Operaház átalakításának, a miniszterelnök nagyenyedi beszámolójának, Hajdudorognak, a magyar görög katolikus püspökség székhelyének, a lemondott marokkói szultánnak, a törökországi föld rengésnek. stb. képeit, az elhunyt Sama:sa érsek arcképét, stb. Szende-Dárday Olga és Claude Farrère regénye, Szemere György novellája, Rudnyánszky Gyula verse bőséges és magas színvonalu szépirodalmi olvasmányt adnak. Egyéb közlemények: Massanet nekrológia

(arcképpel) Kereszty Istvántól, cikk és képek Berzsenyi Dániel niklai emlékeiről s a rendes heti rovatok: Irodalom és művészet, sakkjáték stb.

Igazságszolgáltatás.

Elitölték a szalontai csalókat.

Nagy port vert föl ez év elején az a nagy-szabású csalás, amelyet Zeller Sámuel és három társa: Rossu Adám Braun Adólf és Andermann Abrahám, követtek el a Kemény testvérek nagykereskedő cég kárára. A gondosan kiesztelt csalással, melyre csak hosszú idők után jöttek rá, napokon foglalkoztak a hírlapok. A vádlottak tegnap állottak tetteikért a nagyvárad-i kir. törvényszék büntető bírósága előtt. A tárgyalás során valamennyi vádlott beismerte tettét. Délután 11 órakor hirdette ki Szöllössy elnök az ítéletet, két napi tárgyalás után. E szerint Zeller Sámuel és Rossu Adámot 1—1 évi börtönre és három évi hivatalvesztésre, Braun Adólfot 4 havi, Andermann Abrahámot 3 havi fogházra ítélte a bíróság, amit a vizsgálati fogsággal kitöltöttek vett.

Az ítéletben a vádlottak megnyugodtak, az ügyész azonban súlyosbításért felebezett. Zeller nem értette meg, hogy mi az a 3 évi hivatalvesztés? Az elnök aztán megmagyarázta neki, hogy azért dolgozhat hivatalban és keresheti a kenyerét, de tisztességes mánkával és uton.

Ne hagyja magát félrevezetni! Csillárgyár

Nagyváradon csak egy van. Gyártelep: **Szent János-u. 20.** Iroda s raktár: **Bémer tér 3.** A n. é. közönség szives tudomására adom, hogy villamos felszerelési vállalatomhoz a **gyártást is felvettem. 10 éve fennálló** vállalatom a legnagyobb garancia, hogy a legolcsóbb beszerzési forrás cégem. Tömeges pártfogást kérve kiváló tisztelettel **STERN.**

TANÜGY.

Beiratás a váradoszi rk. fiúiskolában. A nagyvárad-i I. sz. püspökség kegyurasága alatt álló váradoszi-i r. kath. fiú-népiskolában az 1912—1913-iki tanévre a rendes beiratások ideje szeptember hó 2-től 5-ig, d. e. 8—11-ig, délután 3—5 óráig fognak terjedni. A magánvizsgálatok, továbbá a javító, pót és felvételi vizsgálatok előzetes bejelentés után szeptember 6-án d. e. 9 óráig fognak megtartatni.

A tanítás teljesen ingyenes, egy-egy tanuló után csupán 50 fillér beiratási és könyvtárdíjat kell fizetni.

A tanítások egyfolytában a délelőtti órákban fognak megtartatni, a délutánok pedig szünetek lesznek.

Szeptember hó 3-án ünnepélyes Veni Sancte. A rendes tanítás szeptember 9-én veszi kezdetét. Az igazgatóság

Beiratások. A Tisza Kálmán-téri köz-ségi leányiskolában szeptember 2-án délelőtt 8—12-ig az I. oszt. beírása. Szeptember 3-án délelőtt 8—12-ig a II. oszt. beírása. Szeptember 4-én délelőtt 8—12-ig a III. oszt. beírása. Szeptember 5-én délelőtt 8—12-ig a IV. oszt.

beírása lesz. A polgári leányiskolákra nézve fennálló szabályok szerint tartozik a tanuló a beiratáson szülője kíséretében megjelenni és bemutatni születési anyakönyvi kivonatát, legutolsó iskolai bizonyítványát, végül ha 12 élet-évet betöltötte, az újraoltási bizonyítványt. Egész évi tandíj 20 korona (a tandíj féltre is tizethető) beirási díj 1 korona 30 fillér. Tanév nyitás szeptember 6-án. Javító és kü-lönbözeti vizsgálatok augusztus 31-én délelőtt. Nagyvárad, 1912. augusztus 25-én. Ozv. *Személy Kálmáné, igazgató.*

NYILTTÉR.

FOGAK.

Ép gyökerek bennhagyásával
művészikivitelben szájpádlás
nélkül is készít **kitünő hir-**
nevü

Fogtechnica

Ozv. **Dr. Deákné**

Nagyvárad, Kossuth-u. 2.

Fekete Sással szemben

TÁVIRATOK.

Törvényesek a házszabályok.

Budapest, aug. 24.

(Saj. tud.) Székely Ferenc igazságügy-miniszter ma egy újságíró kérdésére kijelentette, hogy a szigorított házszabályok törvényesek s így semmi ok arra, hogy ősszel esetleg úgy vegyék elejét az ellenzék küzdelmének, hogy ezekből engedjenek. A kormány és pártja igyekszik majd megvédeni az új házszabályokat.

Marad a kultuszminiszter.

Budapest, aug. 24.

(Saj. tud.) A Budapesti Tudósítóban ma egy cáfolat jelent meg a Népszava ama hírére vonatkozólag, hogy gróf Zichy Aladár közoktatásügyi miniszter kilép a kabinetből. A B. T. ezt légből kapott híresztelésnek mondja és közli, hogy Zichynek távolról sincs szándéka távozni.

Montenegró a háboru küszöbén.

London, aug. 24.

Nikita király ma elrendelte a hadsereg mozgósítását. A király híveinek régi kívánságát teljesítette a mozgósítás által. A lakosság ugyanis már rég óhajta, hogy a király bosszút álljon a török pusztítások miatt. Ausztria-Magyarország a kellő intézkedéseket szintén megtette. A háboru már csak napok kérdése.

A reményvesztett Mánuel.

London, aug. 24.

Mánuel ex király, aki több hívével itt lakik, ma olyan kijelentést tett, hogy

egyáltalán nem bizik a royalisták kísérletezésében, mert a nép zöme meg van elégedve az új rendszerrel.

A külügyminiszter Bukarestben.

Bukarest, aug. 24.

Gróf Berchtold külügyminiszter ma nevével együtt ide érkezett. Az állomáson a király nevében Baranka ezredes üdvözölte. A király délután 1 órai kihallgatáson fogadta a külügyminisztert. Diplomáciai körökben nagy fontosságot tulajdonítanak ennek a látogatásnak.

A király levele Károly román királyhoz.

Bécs, aug. 24.

Diplomáciai körökben beszélnek, hogy gróf Berchtold Lipót közös külügyminiszter, aki csongrádmegyei birtokáról ma utazik el Szinejába, Ferenc József királytól egy levelet visz Károly román királynak. A levél, melyet a külügyminiszter szombaton délelőtt fog átadni a román uralkodónak, tulajdonképpen válasz Károly királynak arra a sajátkezű levélre, melyet Majorescu román miniszterelnök még a nyáron adott át Schönbrunnban a királynak. A mostani külpolitikai viszonyok között, különösen amikor már Románia és Ausztria-Magyarország titkos szövetségéről beszélnek, rendkívül nagy fontosságot tulajdonítanak a király levelének.

REGÉNYCSARNOK.

GYÖNGYVIRÁG.

IRTA CSERES ANDOR. 31

— Elzánk? — dehogyan, a sok üres beszédű asszony, a ki azt hiszi, hogy eljött az idő a világ átalakítására.

— Ezért nem nőstülök én meg.

A most lefolyt beszélgetés nem oldotta meg azt, hogy a strassburgi leány visszahírdendő-e vagy nem? — Mórincz aggódva mellőzte ezt.

Hanem a háznak vendége lett.

Fülöp, miután leszolgálta az egy évi önkéntességet, hadnagy lőn, s mint tartalékos tiszt jött ki az armádiából, ahol nem egy barátja tett szert.

Abban az időben, amikor a fentebbi beszélgetés lefolyt az apa és a fiu között, a tartalékos tiszt hadgyakorlaton volt és meghitta házukhoz tisztársát, gróf Hellenbrand Ákos főhadnagyot.

A főhadnagy a Pálffy huszároknál szolgált.

A gróf az aristocratiának ama részéhez tartozott, akik vágyó szemekkel néznek az ősi birtokokra és nehezteléssel gondolnak az ősökre akik az ősi vagyont elpredálták és az utódoknak nem hagytak egyebet a főúri gőgnél és a magas rangnál, amely már teherképpen szállott az utódokra.

A Hellenbrand család feje kis hivatalnok volt, aki a budapesti kereskedelmi és váltótörvényszéknél kezelő tiszt állást töltött be.

A családja állott a feleségéből, Csontos Annából, a fiából, Akosból, a leányából, Margitból. Az anya eredetileg varrónő volt és hogy fiát, Akost, kelő fényben lassa ragyogni, leányával, Margittal együtt újból hozzálátott régi üzletéhez, varrt, varrt és varrt és Akos, a fő-

hadnagy költött, költött és költött, hogy a család a régi fényt visszakapja.

A grófi leány, Margit, nem hasonlított bátyjához erkölcsi világában, de azért nézeteltérés nem adta magát elő közöttük, mert a leány szelid türelemmel viselte bátyja fenhéjzolásának következményeit is csak ujjainak hegyét fujta meg néha-néha, amikor már forró lett az a sok öltögetéstől.

Az apának kellett a mindennapi szükségesekekről gondoskodni, nem csoda tehát, hogyha a család személfénye nem erre, hanem anyára és nővér keresésére volt utalva.

Egy mágnás hol szolgálhatna más helyen, mint a katonaságnál és ott is a huszároknál? A huszárelet a gyöngyélet.

A katonának, mikor hadnaggyá lesz, legelőször is egyenruhát kell csináltatnia és pedig sok aranyzással. Ezt természetesen nem készíttik ingyen, tehát adósságot csinál a szegény legény, azután baráti estéket kell tartani, mert akár a tiszt étkezésben, akár más helyen gyűl össze a társaság, mindig pénzbe kerül, majd levonnak a havi fizetésből a zeneközpont fenntartására, mivelhogy azt a tiszturaknak kell tartaniok.

Azután meg kell jelenni és pedig teljes eleganciával a társadalmi életben az összejöveteleknel, avagy bálokban, táncestélyeken, színházakban, kirándulásokon és még nem szabad visszautasítani az ezredes öméltsága meghívását sem.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Hírek a pénzügyi piacról.

A hét folyamán a pénzügyi piacról általában, különösebb változást nem észlelhettünk. A budapesti pénzügyi forgalma bár újabb bécsi pénzügyi hírek tolyán (közöttük egy 4 és 1/2 milliós tétel) jóval élénkült. A közeli utimóra, ez kedvező előjel, ugyszintén a bécsi tőzsde rendes hetiszámadásainak akadály nélkül való lebonyolítása is. Az osztrák-magyar bank budapesti főintézeténél a váltó benyújtások összege csökkent, míg a bécsi főintézet emelkedést mutat; magánkamatláb 4 3/4%, tehát 1/4% al a hivatalos kamatlábon alul. Ezzel szemben a londoni pénzügyi magánkamatlábra méltán megragadja figyelmünket; utóbbi ugyan is a bankkamatlábot 1/8—1/16% ig haladja meg, ezidőszent 3 1/4%. E kamatláb emelkedés az Angol bankot egyelőre kevésbé fogja befolyásolni. Nem hagyható azonban figyelem nélkül a banknak legújabb 850.000 font sterling arany kiutalása, melyből 500.000 font sterling a kontinensnek lett kiutalva; e tény igazolja pénzügyi körökben elterjedt azon hírt, mely szerint az Angol bank rátáját máris fél százalékkal emelte volna, ami azonban mindeztől függetlenül minden reális alapot.

A berlini tőzsdét különösen a Montan részvények foglalkoztatták, amennyiben New-York a nyersvasnak tonnánkénti 1 dollárnyi emelkedését jelezte; e részvények emelkedését a német államvasutaknak nagyobb mérvű rendelkezési is hathatósan fokozták. Pénz 3 1/2% mellett volt folyosítható, nagyobb francia intézetektől váltó ajánlatok fordultak elő.

A londoni hírek bizonyítják, hogy mennyire nincs igazuk azoknak, akik a hitelkorlátozásokat elítélik. Hogy a jelenlegi pénzügyi körök közepe nagyobb magánbankoktól fordultak, azt kizárólag a nagy bankok opportunitásának köszönhetjük. Nálunk ahol az ipar és kereskedelem nagyobb mértékben kölcsönpenzzel dolgozik, mi történnék, ha a hitel meg nem szorítanák?

Gróf Berchtold külügyminiszterünknek legújabb békeakciója sikeres megoldás esetén, kétségel nélkül átalakítólag fog hatni jelenlegi pénzügyi helyzetünk e.

Hajek Zoltán.

Gabona üzlet.

Budapest

O-árúban kevés üzlet fordul elő. A malomok miután nagy liszt készlettel rendelkeznek, nem szívesen vásárolnak. Új árúban viszont az eladók tartózkodók. Az árfolyamok többé-kevésbé javultak.

Határidők sárlata:

Áprilisi buza 1913.	— — —	11.79
Októberi buza	— — —	11.42
Októberi rozs	— — —	9.37
Októberi zab	— — —	9.73
Aug. tengeri	— — —	9.11
Szept. tengeri	— — —	9.01
Májusi tengeri (1913)	— — —	7.50

Nagyvaradon.

A gabonátőzsdén tegnap kisebb élénkebb volt a hangulat. Bácskai rossz hírekre a buza határidő árfolyama 5 fillérrel emelkedett. Kész árú változatlan.

Árak:

Buza	— — —	11.53—11.38
Rosz	— — —	9.37—9.31
Árpa	— — —	10.—10.20
Zab	— — —	9.37—9.38
Tengeri	— — —	9.01—8.61

Budapesti értéktőzsde.

Magyar Általános Hitelbank nagyváradi fiókjának távirati jelentése.

Magyar hitelrészvény	— — —	860.—
Osztrák hitelrészvény	— — —	654.—
Salgótarjáni köszén	— — —	778.—
Jelzálogbank	— — —	462.25
Leszámitoló és pénzváltó	— — —	558.50
Közuti vasut	— — —	765.50
Osztrák államvasut részvény	— — —	721.—
Városi vasut	— — —	412.—

A szerkesztésért felelős.

Dr. VUCSKICS GYULA.

Hajbetegségek

gyakran úgy keletkeznek, hogy elmulasztják a hajnak s a fejbőrnek oly szükséges gondozását. Miben van az a művészet, hogy a haját szépen, tömöttnek, egészségesnek megtartsuk?

Csakis abban,

hogy a fejbőrt tisztán tartják.

Csakis abban,

hogy a haj gondozására kellő gondot fordítanak.

Csakis abban,

hogy hetenkint néhány órát a racionális hajápolásra szánnak.

Mit kell tehát tenni?

Az enyhe, hajápolásra legalkalmasabb

fekete fej jegyű

sampun

nevé elsőrangú készítménnyel meg kell tisztítani a fejbőrt s a haját, de megjegyezzük, hogy vásárlásnál ügyelni kell, hogy eredeti csomagot adjanak az itt látható védőjeggyel 30 fillérért. A forgalomba hozott sokféle utánzat és hamisítvány olyan kétes természetű, hogy óvakodnia kell tőlük annak, a ki haját meg akarja tartani.

Sampun a fekete fejjel eredeti csomagban 30 fillérért kapható minden gyógyszerárban, drogériában, illatszer- és szappanüzletben és fodrászoknál is. A hol nincs még az eredeti preparátum, vagy hamisítványt kínálnak helyette, ott forduljanak a főraktárhoz:

Faisztl Ferenc, Budapest, VI., Mozsár-utca 12.

a honnan közölni fogják a legközelebbi elárúsító címét vagy 2.40 K előzetes beküldése ellenében bérmentesen küldenek 3 csomagocskát. Utánvétellel való küldésnél 35 fillérrel több.

Hans Schwarzkopf, G. m. b. H. Berlin N. 37.

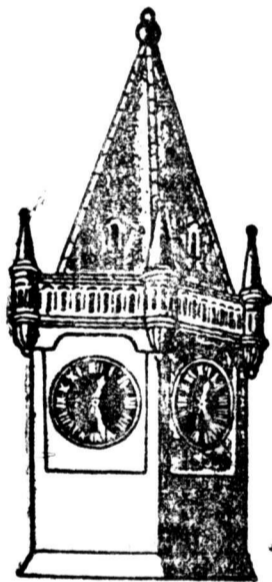
**NAGYVÁRADI
Középiskolai Internátus**
TISZA KÁLMÁN-TÉR 7.

Felvesz bentlakó és bejáró középiskolai, kereskedelmi és polg. iskolai tanulókat. Szünetekben magán- és pótvizsgálatokra szakszerű előkészítés.

PROSPECTUS KÜLD az Igazgatóság.

**Sarkady és Szánthó
TORONYÓRA GYÁRA**

Nagyvárad, Damjanits-utca 30.

Ajánlja 1 hétben egyszer felhuzandó és 1 napban egyszer felhuzandó toronyóráit „szegecs” és „szabadlengésű” járattal, réz kerekkel. Olcsó árak.

TÖBBÉVI JÓTÁLLÁS.

Villanyerő berendezés.

Arjegyzék kívánatra Saját ház.

Hallatlan olcsó árban szállit!

Nemes Károly

épület- és műbutor-asztalos
N.-Várad, Beöthy Ödön-utca 47.

Ebédlő-,
háló-,
konyha-,
cseléd- és
előszoba

berendezéseket. Író-asztalok igen jutányosan kaphatók.

Épület munkákra költségvetés díjtalan.

Levelekre válasz.

Oltott mész

Bükkfa parkett, cementáru, cserép, fedéllemez, gipsz, nád, csatornázás, aszfaltozás stb.

Rondor Dezső

Nagyvárad, Nagypiac-tér 1. Telefon 969.

Ungváry és Tokai

Bankbizományi birtokvásárlási, eladási és erdő becslési irodája

RAKÓCZI-UT 10. SZÁM.

Helybeli és vidéki telefonszám 725

Szalonna, prima, pörkölt, nehéz áru legjutányosabban kapható. Mindennemű termények vétele és eladása.

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár Részv.-társ. áruosztály.

Teleky-utca 3-ik szám, Telefon 172.

Telefon 10-87.

Telefon 10-87.

A LEGMODERNEBB BÚTOROKAT készíti

Kovács Zsigmond

műasztalos

Szacs vay-u. 70. sz.

Géperőre berendezve.

Telefon vagy levelezőlap hívásra azonnal megjelenek.

Terv és költségvetés díjtalan.

PÜSPÖK-FÜRDŐ.

Állandóan tiszta vizű uszoda.

Elsőrendű magyar konyha, valódi hegyi borok. Naponta frissen csapolt elsőrendű kőbányai „Polgári sör”. A vendégeket Dankó Kálmán szegedi zenekara szórakoztatja.

Mérsékelt áru kényelmes szobák. Minél számosabb látogatást kér:

DANCS ISTVÁN

bérlő.

HELYBEN TELEFON 11-75 VIDÉKEN

FEST! TISZTIT!

vegyileg női, férfi és
gyermek ruhákat.

M O S !

gallér és kézelőket fényesre, csipke és szövet függönyök, bútor szövetek, papi és egyenruhák vegyileg tisztítatnak.

Gyár: Körözs-utca 13.

Felvételi üzlet:
Zöldfa Passage 93.

Mokos Sándor.

8 GRAND PRIX

Kőbányai Polgári Sörfőző R.-T.
N.-Várad és biharmegyei főraktára
KOLLINER D. és FIA

CÉGNÉL PÁVEL-UTCA 26. SZ.

Telefon 75.

Telefon 75.

Világos **Király** sörünket
valamint SZENT ISTVÁN védjegyű
duplamaláta

sörünket, melyet a leghirnevesebb
orvostanárok mint kiváló gyógy-
ított ajánlanak.

Használt, de teljesen jókarban levő
22 darab ökörszekér
egyenként is eladó.

Felvilágosítást nyújt a «Biharmegyei Gazdák Áru- és Hitelintézete Részvénytársaság» Nagypiac-tér, Andrányi ház.

Hirdetések

felvételnek a kiadóhivatalban.

VÁLLALATI HIRDETÉS.

Van szerencsénk a n. ó. közönség becses tudomására hozni, hogy 32 évi tapasztalataim és tanulmányaim után a mai kor igényeinek megfelelően

építkezési irodát nyitottunk.

Elvállaljuk épület építését, átalakításokat, csatornázásokat szakszerű kivitelben, szolid árak mellett. Nedves falak a legújabb találmány szerint teljesen szárazra alakítjuk át felelősség mellett.

Szíves megbízásokat kérnek tisztelettel

Kiss István és Fia

képesített kőművesmester

Nagyvárad, Keskeny-utca 9. sz.

Saját ház.

Telefon 1118.

A Biharmegyei Gazdák Áru és Hitelintézete Rt.

Nagyvárad, Nagypiac-tér, Andrányi-ház.

Befizetett alaptőke: 1,000.000 korona

Elfogad takarékbetéteket, ha azok állandók 5,0%-os kamatoztatásra, továbbá folyószámlái betéteket is elfogad.

A betétkamatadót az intézet fizeti.

Folyószámla hitelt nyújt legkedvezőbb feltételek mellett.

Leszámitol váltókat a legelőnyösebb kamattal mellett gazdálkodók, kereskedők és iparosok részére és foglalkozik mindezen mű bankszerű beszedésekkel (incassó) olcsó díj mellett.

Előleget nyújt értékpapírokra, terményekre és árukra; kölcsönöket ad előnyös törlesztés mellett.

Jelzálog és törlesztéses kölcsönöket folyósít hazakra és földbirtokokra

Telefon 235.

Telefon 235.

BENCZ GYULA

ELITE

CUKRÁSZATA KOSSUTH-UTCA 10. SZ.

Reggeli és uzsonna kávé.

Az uri közönség legkedveltebb szórakozó helye. Parfait Hachee, vagy másféle husos sütemények, torták stb. megrendelésre a legpontosabban elkészítetnek és házhoz szállítatnak.

Telefon 235.

Telefon 235.

Francia tűzhelyek!

egyedüli gyártója:

Vajnovszky József

épület- és műlakatos mester

Nagyvárad, Sztaroveszky-u. 27. sz. alatt

Telefon 11-37.

Telefon 11-37.

**Meg van!!
az asszonyok öröme!**

Nem kell többé mérgeledni, csekély tüze övel gyorsan lehet sütni és főzni, régi tűzhelyeket (sparhelt) át lehet olcsó pénzért alakítani. Háztulajdonosok, mérnök és építész uraknak ár-
engedmény.

Továbbá minden néven nevezendő lakatos munkák jutányos árban. Meghívás esetén házhoz jövök. Vidéki levelekre válaszolok.

Kincset ér

a TORDY-féle

Hollandi 3 király tea,

miel nemcsak hashajtó, hanem egyúttal étvágyjavító, gyomortisztító, emésztést elősegítő, bélműködést szabályozó, nemkülönben a legmakacsabb gyomor bajon is segít. Csomagja (kbl. 10—12-szeri használatra) 30 fillér.

Minden gyógytárban kapható.

Mezey Dezső

toronyóra készítő

Nagyvárad, Szt. János-u. 64.

Az ország egyik legrégibb és legmegbízhatóbb toronyóra

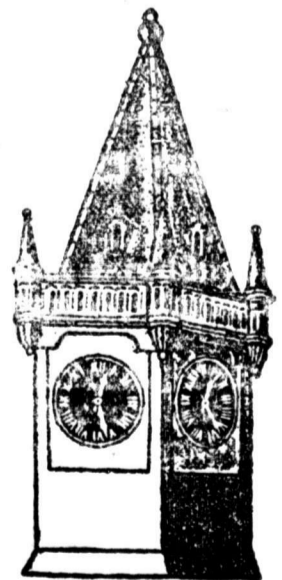
készítő telepe.

Olcsó árak, több

évi jótállás.

Villanyerő

berendezés.

Kivánatra árjegyzéket bérmentve küld.

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy
Csengeri-utca 21-ik szám alatt
saját házámban, egy a mai kor-
nak mindenképen megfelelő

= épület és = műbutor asztalos

műhelyt létesítettem.
Elfogadok: előszoba és konyha
felszereléseket minden ki-
vitelben, továbbá templom,
iskola, gyógyszerár és ká-
véház berendezéseket kellő jár-
tassággal. Rajzzal és költség-
vetésekkel úgy helyben,
mint vidékre készséggel
szolgállok. — Tömeges rende-
léseket kérve vagyok kiváló
tisztelettel

Gaál József
mű-asztalos, Nagyvárad.

TELEFON 11-52.

TELEFON 11-52.

Autó (automobil) tulajdonosok
szíves figyelmébe.

PNEUMATIK, köpeny és tömlő,
vulkanizáló műhely!
TRAPP ISTVAN Budapest, VIII. ker.
Tisza Kálmán-tér 26.

Postai megbízás naponként azonnal el lesz in-
tézve. Javítások jutányos árban. Használt gumik
a legmagasabb árban megvételnek.

VAJNOVSZKI FERENC

uri- és női cipész, Szaniszló-u. 55.

Készít uri- és női cipőket mérték-
szerint. Javítások jutányos árban.
Meghívásra házhoz küldök, leve-
lekre válaszolok.

Nagyvárad város VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Ertesítjük a t. közönséget, hogy a

Wolfram lámpák

ára olcsóbb lett, **Wolfram** és egyéb izzó-
lámpák nagy raktára **legolcsóbb áron** a
közönség rendelkezésére áll. Telefon rende-
lésre ráfizetés nélkül házhoz szállítjuk.

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Elvállaljuk villamos világi-
tási és erőátviteli berendezé-
sek felszerelését.

Csillárok,

lámpák

állandóan nagy választékban kap-
hatók.

Villamos motorok

1/4 lóerőtől minden nagyságban.

Főszerelő telefonja 55. sz.

Nagyváradi Templomüvegfestészet Üvegcsiszoló és Tükörárúgyár R.-T.

TELEFON
11-64.

Nagyváradon, Gerliczi-utca.

TELEFON
11-64.

Üvegcsiszolás
Üvegvésés
Üvegbetétek
Kirakatbetétek
Üvegedzés

Öntött tükrök
Coll-tükrök 2. mm. vastag
Polirt és finn tükrök
Faönttükrök

Fémkeretezés
Réz, nickel foglalatok
Diszüvegezés
Üvegfestészet
Homályosítás

tábla és tükörüveg nagyraktár

Opalescens és színes üvegek.

Kirakatüvegek

Épületüvegezés

Rajzokat és tervezéseket díjtalanul végeztünk
Arjegyzéket és árajánlatot bérmentve
Szállítunk az ország bármely részébe

Amerikai üvegmozaik épülethomlokzatok ki-
képzésére. Hajlitott tükörüvegek.

Legolcsóbb bevásárlási források:

Ha Ön

óráját jól és jutányos árban akarja megcsináltatni, hozza el FEUN KÁLMÁN óráshoz, Telemi-u. 9. Dr Nemes ház. Villanyos megállóhely. —

Órákban állandó nagy raktár.

Alapított 1895-ben.

Deo Adiuvante!

Imrek Károly

épület és műbutorasztalos N.-Várad, Alapi-utca 2. szám.

Alapított 1895-ben.

HA A KOSSUTH-

utczába vezetí utja, keresse fel a legjobb hírnévnek örvendő

KEPES ETEL

varró- és himző előnyomdáját, ahol bevásárlásait a legolcsóbban eszközölheti kézi munka anyagokban.

Izsák Lidia

mellfűzői, amelyek bécsi modellek szerint készülnek, országos nagy népszerűségnek örvendenek a hölgyközönség körében. Megrendelhető mérték szerint,

Nagyvárad, Nagy Sándor-u. 1. Füz. üzlet: TELEFON 1-53. szám.

Mezey János és Társa fűszer, csemege kereskedése Nagyváradon, szt. László-tér és Telemi-utca sarok.

Szolid üzlet többet nem ad, de kevesebbet sem.

Hallatlan

olcsó árban készít Piskó Ferenc cipész úri és női cipőket csak egy próba és ön meg fog győződni

Szent János-utca sarok, Schvare Farkas-féle házban.

Fő a kézi mosás!

A ki erre reflektál, hívja meg MESZÁROS MÁRIA gőzmosó és vegytisztító intézetét, hához elküld és haza is szállít. Szarvas-tér és Liget-utca sarkán. Levelekre azonnal válasz.

Telefon 67.

Izléses arany- ezüst ékszerek, finom, órák legolcsóbban kaphatók

Szilágyi Géza és Ts-nál **Rákóci-ut**

Telefon. 630.

Táray Sándor

saját műlakatos műhelye, vízvezetékek szerelédje

NAGYVÁRAD Körözs-utca 11. sz.

NE ADJUK

penzünket idegen cégnek, vegyünk

lánckútat

MÁRKUIZ JÓZSEFNÉL Akadémia-u 1. sz.

Czukrász

sütemények minden alkalomra házhoz szállítással jutányos árban eszközöltenek. Meghívásra házhoz küldök, levelekre válaszolok. Vidékre napi expedíálás.

Molnár János cukrász

Kolozsvári-u. 50.

Keresse föl Haás

Simon rövidáru férfi- és női divat-üzletét

Szent János-utca 46. gyógyszerár mellett,

hol hallatlan olcsó

árban lehet vásárolni.

A „Nagyvárad Torna Club“

Clubhelyisége Kolozsvári-utca 50. szám alatt

a „Varga féle“ Magyar Király kávéházban.

Udvari kávéház

családok kellemes szórakozó helye. Esténként Bebe Kálmán teljes zenekarával hangversenyez. — Bejárat

Szt. László-tér és Zöldfa-utca.

FELDSTRICK KÁLMÁN

könyvkötészete és dobozgyártása

NAGYVÁRAD, Rákóci-ut, Moskovits palota

Biharmegye és N.-Várad város kir. itélőtábla és a megyei főszolgabirodások és körjegyzőségek szerződéses szállítója.

ROZSNYAY JÓZSEF mű-asztalos, Nagyvárad Kolozsvári-u. 77.

Helyi és vidéki telefon-szám: 1076.

Európa nagyobb városaiban évek során át szerzett gyakorlati ismereteim lehetővé teszik, hogy a mai közönség részére a művészi kivitelű különlegességi munkákat is kellő szak-tudással a legpontosabban elvégezzem. Készítek továbbá: modern háló, szalon, bútor és üzleti-berendezéseket, portálokat, lakás- és kastély-berendezéseket minden still és kivitelben a legszolidabb árak mellett. Egy kísérlet elengedő, hogy a t. úri közönség bizalmát továbbra is kiérdemeljem. Tisztelettel ROZSNYAY JÓZSEF, műasztalos.

Szántó Dezső

első

nagyvárad

REDÖNY-

GYÁRA Rulikovszky-ut

TELEFON 491.

Gsoda elárusítás!!!!

Partiba vettem, szőnyeg, ág és asztal garnitúr, rumburger vászon, se-lyem és csipke dolgokat.

Félárba árusítom.

Löwinger Márton

versenyáruháza Kert-u. 1. sz.

Kerékpár varrógép s gramophon javításokat készíttetni legelőnyösebb

Horvát Béni

mechanikusnál, Kossuth Lajos-utca 18. Az összes alkatrészek állandóan raktáron. TELEFON 1038. szám.

Haas Lajos

Gáz és villanyberendezési vállalat.

Elvállal mindennemű gáz és villanyszere- léseket és jókarbantartását.

TELEFON 1038. sz.

PENCZ JÁNOS

(cipész, szakiparos.)

NAGYVÁRAD, Szt. János-u. 34.

Készít mérték szerint úri és női (Orthoepéd cipőket is) jutányos árban mérték szerint. Meghívásra házhoz jövök.

Elvállalnak minden e szakmába vágó munká- kat, u. m.:

szobafestés

és

tapétázás.

WEINSTOCK

Testvérek

szobafestők és tapétázók

NAGYVÁRAD,

Gilányi-u. 21.

Legtisztább kivitel

jutányos árak mellett.

Költségvetés díjtalan.

Meghívásra házhoz jövünk.

Alapított 1880-ban

Schopper György

utóda veje

Rohoska Pál

Villanyerőre berendezett gép- jaito, vas és rézöntőde

NAGYVÁRAD, Sánc-utca 22. sz.

Mayer Lajos

kárpitos és díszítő GYÁR-U 1 SZÁM.

Elvállal minden e szak- mába vágó munkát ju- tányos árban. Levelező- lap meghívásra azonnal jövök. Állandóan kész- munka kapható.

Az AUGUSZTUSI költözködések- kor a legcélszerűbb

HIRNM és FIA

villamossági vállalatához fordulni

Kossuth Lajos-u. 16. sz.

Nagy csillárraktár.

Telefon 10-54.

Telefon 10 54.

Györy Sándor

villanyerőre berendezett késes és köszörűdéje

Kert-utca, 4. szám.

Elvállal mindentféle speciál köszörüléseket és javításokat, haj- és szakál vágó és ló- nyíró gépet, zsillette és min- denféle más borotvák köszö- rülését pontosan eszközi.

Moly irtó szerek

rovarpör, poloska tinktura, s többféle háztartási cikkek parket beeresztő viaszok kaphatók VADÁSZ ALBERT „Angyal” drogueriában BÉMER-TÉR.

Fotbal cipők, gumi térdvédők,

dresszek a legolcsóbban kaphatók

Lefkovits és Kácsér

Zöldfa-u., cipő, kalap és uridivat áruházában.

Villamos berendezéseket,

u. m. magánépületek világítási felszereléseit, csengő házi telephon, ipartelepek, gyárak, és malmok. Villamos világítási és erőátviteli berendezéseit pontosan és szakavatottan készít

SZENES SÁNDOR

villamos berendezési vállalata Szalárdi-u. 9. Költség- vetéssel díjtalanul szolgálók, meghívásra azonnal jövök.

Reisinger József

mechanikai gép és fegy- verjavító műhelye

Sas palota zöldfa passzás,

a hol a legprecízebb eszterga és gépmun- kák készülnek.

LENGYEL JÓZSEF

épület- és díszmű-bádogos, vízvezeték-, fürdőszoba- és szagtalan angol klozet berendező

elfogad

házak, tornyok, kastélyok
állandó jókarban tartását

Költségvetéssel egy helyben, mint vidékre díjtalanul szolgál.

Bádogos és szerelő-telep:

Beöthy Ödön-utca 78. sz.

Helyi és vidéki telefon 338 szám.

Alapított 1884-ik évben.

Készít és javít

orgonákat, harmóniumot, zongorákat, pianót és minden szakmába vágó új munkát is a legújabb szisztema szerint

Friedl Leopold

orgona-építész

Nagyvárad, Szent János-utca 6.

HRITZ ANTAL

cukrászdája Nagyvárad, Széles-utca
BALOGH-féle házban.

Elfogadok minden alkalomra cukrász sütemények (különlegességek) elkészítését jutányos árban, ugyszintén kapható naponta kitűnő minőségű fagyalt és jegeskávé is. Megrendeléseket házhöz szállítok. :-:

TELEFON 12-67.

„Varázsfuvola.”

Bárki egy óra alatt megtanulhat rajta játszani. A „Varázsfuvola” rendkívül kellemes, 20 acél trombitahanggal és 4 erős bőgővel van ellátva. Diszes kivitelben, kottafüzettel, dalokkal, tokkal, ajándékkal együtt csak 4 korona.

Csakis Vágner „Hangszer-Király” ország-szerte elismert legolcsóbb hangszeráruházában kapható, Budapest, József-körút 15. — Gyorsjavító műhely. — Kérjen fényképes hangszerárjegyzéket.

Van szerencsém értesíteni a nagyérdemű közönséget, hogy

autogén hegesztésre

berendezkedtem. Elvállalok **öntött vas, kovácsolt vas, réz és mindenemű törtrészek forrasztását.**

Készítek malomberendezést, henger rovátkolást, vizitartányokat, itató vájukat, javítok feszmérőket (manometer), kölcsön adok körszivattyukat jutányos napidíj mellett. Szíves pártfogást kér:

Tisztelettel

Schopper György veje

Rohoska Pál,

gépjavító műhelye,

Nagyvárad, Sincz-utca, 22 sz.

Özv. Schmidt Gyuláné

könyvtérszertét a régi Apolló épületből

Rákóczi-ut 16. sz.

alá helyezte át, amire felhívjuk a n. é. közönség becses figyelmét. Tankönyvek bekötése, olcsón s gyorsan készíttetnek el. Becses pártfogást kér

Özv. Schmidt Gyuláné

VAVEK FERENC
üzletvezető.

Fey Rezső

mű-bádogos, vízvezeték- és csatornázási vállalat

Szent János-utca 22. szám.

TELEFON 532. TELEFON 532.

Készít udvari tagymentes clostteket vizöblítéssel.

Angol-closett berendezést, viztartány vagy önzáró closett csapokkal való öblítéssel.

Mindennemű épület- és dísz-bádogos munkát. Villanyerő gépekkel berendezve.

„NIGRIN”

a legjobb cipőkrém az egész világon
Az eddigi világhírű wixsnek vitriol nélküli gyártása is.

ST. FERNOLENDT, WIEN III.

cs. és kir. udvari szállító.

80 éves gyári fennállás.

M. kir. lőpor-áruda

Vadászfegyverek

Revolverek

Vadászati felszerelések

Eredeti Valtersdorfi töltények

TARSOLY és RISZTÓ

különlegességek vaskereskedésében

Nagyvárad, Rákóczi-ut.

Telefon 390.

Telefon 390.

„STANDARD“ TÁRSASÁG VEGYÉSZETI GYÁR

BUDAPEST, IV. MAGYAR-UTCZA 44. SZ.

Poloska, moly és egyéb féregirtást egy évi jótállással vállalunk vidéken is.

Poloska és egyéb féreg irtáshoz ajánljuk szabaddalmazott gázfejlesztő anyagunkat, melynek egyszerű alkalmazásával a poloskától végleg megszabadulhat,

1 szobára elegendő anyag 5 koronába kerül.

Feltétlen biztos hatású sváb és ruszni irtószer kilója 4 korona.

Légyirtó folyadék és por kilója 4 korona.

Patkány és egérirtáshoz ajánljuk patkány és egér-tifusz-baczilust. A 20. század legmegbízhatóbb patkány és egérirtó szere, csak patkányt és egeret öl meg, emberre vagy állatra nem veszedelmes, tehát mindenütt elhelyezhető. A patkány és egér-tifusz bacilus árai:

1 kis adag 2-300 patkány kiirtására 6 K

1 nagy „ 3-600 „ „ 12 K

FÉLIX-FÜRDŐ

nyári és téli gyógyhely. Európa leggazdagabb kénes hévviz forrása. **Vizhőfoka 49° C. 17 millió liter víz mennyiség.** Csuz, köszvény, ischiás, izzadmányok és női betegségek ellen. 1909-ben **9200** beteg hagyta el gyógyultan, javultan a páratlanul hatásos fürdő gyógyforrásait. **Penzió rendszer október 1-től május hó 1-ig.** Elsőrendű ellátás, reggeli, ebéd, vacsora, fűtés, szoba világítás, egyszeri fürdés a Ferencz-fürdőbe pokroczozással hetenként **56 koronába** kerül.

A Viktor szálló folyosója össze van kötve a fürdőkkel. A folyosókon lévő kályhák állandóan fűtve vannak. Bármilyen időben meghülés veszélye nélkül lehet a kurát eredménnyel használni.

Posta, távirtda, interurbán telefon, állandó gyógyszerár a fürdő telepen. Prospektust küld az **igazgatóság.**

Vasszerkezeti gyár.

ABLAK-REDŐNYÖKET
NAGYVARADON KIZÁRÓLAG
SZÁNTÓ-DEZSŐ
KÉSZIT-MŰLAKATOS TELEP.

Lakatos műhely.

SZÁNTÓ DEZSŐ első nagyvárad redőnygyára.

Értesilem a t. közönséget, hogy műlakatos ipartelepemet és redőnygyáramat a Szent János-utczáról, **Rulikovszky-ut 30. szám alá** (bejárat a honvéd laktanya mellett) egy direkte ezen célra épített és méreteiben még eddig városunkban nem létező gyárhelyiségembe helyeztem át. Redőny gyártmányaim: Esslingeni ablak faredőnyök, gördülő acél bolti redőnyök, (rollók) napellenző ponyvák, Jalousiák, damaszt és vászon redőnyök a legkiválóbb minőségben. Felvállalok az épület és műlakatosság keretébe tartozó összes munkákat, u. m.: vasszerkezetek, vasrácsok, épület vasalások, biztonsági vasajtók, kiváló minőségű tüzhelyek és ajtócsukókat stb. Szállítások vidékre a leggyorsabban. Redőny javítások szakszerűen eszközöltenek. Javítási munkák telefon hívásra.

Tisztelettel

Szántó Dezső.

TELEFON: 491 SZ.

TELEFON: 491 SZ.